

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

NAZWA INWESTYCJI	REMONT I REWALORYZACJA CMENTARZA WOJENNEGO Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ W HNATKOWICACH				
ADRES	Hnatkowice, dz. 623				
JEDNOSTKA EWIDENCYJNA	181307_2 Orly				
NAZWA I NUMER OBRĘBU	0004 Hnatkowice				
IDENTYFIKATOR DZIAŁEK	181307_2.0004.623				
KATEGORIA OBIEKTU	VI – cmentarze				
INWESTOR	Przemyskie Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej "XD.O.K." ul. Onufrego Zagłoby 10, 37-700 Przemyśl				
JEDNOSTKA PROJEKTOWA	Manta Studio spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. Piłsudskiego 17/4 35-074 Rzeszów info@mantastudio.eu tel. 696726904				
DATA OPRACOWANIA	Kwiecień 2026				
ZESPÓŁ AUTORSKI	IMIĘ I NAZWISKO	SPECJALNOŚĆ I NUMER UPRAWNIEN BUDOWLANYCH	ZAKRES OPRACOWANIA	DATA OPRACOWANIA	PODPIS
Projektant	mgr inż. arch. Magdalena Halat	do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej nr uprawnień: 12/PKOKK/2025	Architektura	Kwiecień 2026	

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego

Planowane zamierzenie budowlane obejmuje remont i kompleksową rewaloryzację cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej w miejscowości Hnatkowice. Zakres robót obejmuje: demontaż wtórnego wygradzenia metalowo-drewnianego, uczynienie układu kwater, budowę ścieżek ekologicznych o nawierzchni ażurowej, pełną konserwację betonowego pomnika głównego (pylonu), odtworzenie krzyża prawosławnego w formie żeliwnego odlewu na betonowym postumencie, montaż małej architektury (ławki granitowe, obramowania mogił, krzyże nagrobne z betonu architektonicznego), wykonanie nowego ogrodzenia drewnianego nawiązującego do typologii cmentarzy galicyjskich, odtworzenie schodów wejściowych do absydy oraz prace związane z pielęgnacją i uzupełnieniem zieleni (cięcia sanitarne starodrzewu, żywopłot obwiedniowy, uzupełnienia darni). Prace poprzedzone zostaną bezinwazyjnymi sondażami georadarowymi w celu weryfikacji faktycznego położenia jam grobowych. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków pod numerem A-650, a wszelkie prace prowadzone będą pod nadzorem konserwatorskim.

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Na terenie działki nr 623 znajdują się następujące istniejące elementy: historyczny betonowy pomnik centralny (pylon) przeznaczony do konserwacji oraz ogrodzenie metalowo-drewniane przeznaczone do demontażu. Na działce zlokalizowany jest starodrzew liczący ok. 22 szt. drzew, przewidzianych do zachowania z wykonaniem cięć sanitarnych i korekcyjnych. Teren cmentarza nie jest uzbrojony w sieci infrastruktury technicznej.

3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Na terenie objętym inwestycją zidentyfikowano następujące elementy mogące stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi podczas realizacji robót:

- Starodrzew (ok. 22 szt. drzew) – ryzyko upadku konarów lub gałęzi podczas prac, konieczność wykonywania cięć na wysokości przy użyciu sprzętu specjalistycznego.
- Istniejące ogrodzenie metalowo-drewniane przeznaczone do demontażu – ryzyko urazów mechanicznych podczas rozbiórki elementów metalowych.

Istniejące zagospodarowanie terenu, na którym wykonywane będą roboty związane z realizacją projektowanej inwestycji, nie stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi z uwagi na lokalizację obiektu (odległość od dróg publicznych i zabudowań). Cmentarz położony jest na wzgórzu, z dala od ruchu drogowego i pieszego, co ogranicza ryzyko kolizji z osobami postronnymi.

4. Wskazania dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlanych – montażowych:

- Upadek pracownika z wysokości
- Przygniecenie pracownika elementem stalowym podczas wykonywania robót montażowych
- Zagrożenia powodowane uszkodzeniem zakotwień, zawiesi.
- Upadek lub poślizgnięcie podczas poruszania się po zróżnicowanym terenie wzgórza i skarpy przy zejściu do absydy.
- Zagrożenia przy pracach pielęgnacyjnych na drzewostan (cięcia sanitarne ok. 22 szt. drzew) – upadek z wysokości, uderzenie przez opadające gałęzie i konary, praca z pilarką na szelkach.

- Zagrożenia przy demontażu istniejącego ogrodzenia metalowego – kontakt z ostrymi elementami, ryzyko urazu mechanicznego i skaleczenia.
- Zagrożenia przy prowadzeniu sondaży georadarowych i odkrywek kontrolnych – praca w pobliżu jam grobowych, konieczność zachowania szczególnej ostrożności w celu ochrony substancji historycznej.
- Zagrożenia przy pracach konserwatorskich przy pomniku (pylonie) – kontakt ze środkami chemicznymi stosowanymi do konserwacji betonu, konieczność stosowania środków ochrony osobistej (rękawice, gogle, maski).

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót wykończeniowych:

- Upadek pracownika z wysokości
- Uderzenie spadającym przedmiotem
- Posługiwanie się elektronarzędziami i urządzeniami pracującymi pod ciśnieniem,
- Niebezpieczeństwo pożaru.
- Porażenie prądem, hałas, wibracje, poparzenie,
- Kontakt z przedmiotami ostrymi, kontakt z przedmiotami szorstkimi, zachłapanie oczu, zaproszenie oczu.

Prace budowlano-montażowe z użyciem drobnych narzędzi stacjonarnych (piła do cięcia drewna) i osobistych (szlifierki kątowe, palnik do cięcia, młot uderowy, młotki itp.) jak również przebywanie w pobliżu czynnych urządzeń. stwarzają ryzyko wystąpienia urazów u pracowników na skutek np. nieprawidłowej obsługi, złego stanu technicznego w/w urządzeń i narzędzi, porażenia prądem w przypadku uszkodzenia czynnych kabli niskiego napięcia.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

- Wszelkie prace związane z wykonaniem projektowanej inwestycji mogą wykonywać wyłącznie pracownicy posiadający wymagane kwalifikacje, uzależnione od zajmowanego stanowiska i rodzaju wykonywanej pracy.
- Każdy z pracowników winien odbyć przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiadające stanowisku i specyficznym warunkom wykonywanej pracy.
- Przed przystąpieniem do wykonywania robót należy poinformować pracowników o czynnikach mogących stwarzać zagrożenie na terenie budowy, sposobach przeciwdziałania zagrożeniom (m.in. bezwzględnej konieczności przestrzegania wymagań wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie prowadzenia robót budowlanych, obowiązku stosowania środków ochrony indywidualnej itp.) oraz zasadach postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
- w/w informacje winny być zamieszczone w sporządzonym przez kierownika budowy "Planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia", z którym należy zapoznać wszystkich pracowników.
- Ze względu na zabytkowy charakter obiektu (rejestr zabytków A-650) pracownicy wykonujący prace konserwatorskie przy pomniku oraz czynności w obrębie kwater muszą posiadać stosowne kwalifikacje lub działać pod bezpośrednim nadzorem konserwatora upoważnionego przez Podkórpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed przystąpieniem do prac należy omówić z zespołem wyniki sondaży georadarowych oraz wskazać strefy szczególnej ochrony substancji historycznej.
- Pracownicy wykonujący cięcia pielęgnacyjne drzewostanu powinni posiadać uprawnienia arborystyczne lub być przeszkoleni w zakresie bezpiecznej pracy na wysokości z użyciem sprzętu wspinaczkowo-linowego. Przed przystąpieniem do cięć należy ocenić stan statyczny poszczególnych drzew i wyznaczyć strefy niebezpieczne.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniającym bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

W celu przeciwdziałania niebezpieczeństwom wynikającym z prowadzenia robót budowlanych należy przede wszystkim zwrócić uwagę na:

6.1. Rusztowania budowlane

- Rusztowania będą posiadać lub zapewniać:
 - pomost o powierzchni roboczej wystarczającej dla zatrudnionych oraz do składowania narzędzi i niezbędnej ilości materiałów,
 - konstrukcję dostosowaną do przeniesienia działających obciążeń,
 - bezpieczną komunikację pionową i swobodny dostęp do stanowisk pracy,
 - możliwość wykonywania pracy w pozycji nie powodującej nadmiernego wysiłku.
- Rusztowania typowe będą wykonane zgodnie z wymaganiami norm.
- Pracownicy zatrudnieni przy ustawianiu i rozbiórce rusztowań będą przeszkoleni w zakresie wykonywania danego rodzaju rusztowań.
- Przy wykonywaniu robót na wysokości pracownicy będą zabezpieczeni pasami ochronnymi z linką umocowaną do stałych elementów konstrukcji budowli lub wznoszonych (rozbieranych) rusztowań.
- Przy wznoszeniu lub rozbiórce rusztowań będzie wyznaczona strefa niebezpieczna i odpowiednio zabezpieczona.
- Zabronione będzie ustawianie i rozbieranie rusztowań:
 - po zmroku, jeżeli nie zapewniono oświetlenia dającego dobrą widoczność,
 - w czasie gęstej mgły, opadów deszczu i śniegu oraz gołoledzi,
 - podczas burzy i wiatru o szybkości przekraczającej 10 m/sek.
- Wznoszenie lub rozbieranie rusztowań w sąsiedztwie napowietrznych linii elektrycznych będzie dokonywane wyłącznie wtedy, gdy linie te są usytuowane poza strefą niebezpieczną, w przeciwnym razie przed rozpoczęciem robót linie napowietrzne będą wyłączone spod napięcia.
- Używanie beczek, skrzyń, cegieł, bloków betonowych itp. przedmiotów jako rusztowań lub podpór dla pomostów rusztowań będzie zabronione.
- Na rusztowaniu będzie wywieszona tablica informująca o dopuszczalnej wielkości obciążenia pomostów.
- Obciążanie pomostów rusztowań materiałami ponad ustaloną ich nośność i gromadzenie się pracowników na pomostach będzie zabronione.
- Wchodzenie i schodzenie z rusztowań będzie odbywać się w miejscach do tego przeznaczonych.
- Wspinanie się po stojakach, podłużnicach, leżniach i poręczach rusztowań będzie zabronione.
- Piony komunikacyjne, schodnie i pomosty rusztowań będą utrzymywane w czystości, a w okresie zimy będą oczyszczane ze śniegu i posypywane piaskiem.
- Pozostawianie narzędzi przy krawędziach pomostów rusztowań będzie zabronione.
- Podłoże (grunt, konstrukcja itp.), na którym będą ustawiane rusztowania, będą zapewniać jego stabilność, będzie zapewnione stałe odwodnienie oraz odpływ wód opadowych od budynku.
- Odległość najbardziej oddalonego stanowiska pracy od pionu komunikacyjnego nie będzie większa niż 20 m.

- Nośność urządzenia do transportu materiałów na wysięgnikach mocowanych do konstrukcji rusztowania nie będzie przekraczać 150 kg.
- Zrzucanie elementów rozbieranych rusztowań będzie zabronione.
- Pozostawianie na pomoście rusztowania materiałów i narzędzi po zakończonej pracy będzie zabronione.

6.2. Sprzęt zmechanizowany, pomocniczy i urządzenia

- Ruchome części mechanizmów sprzętu zmechanizowanego i pomocniczego zagrażające bezpieczeństwu będą zaopatrzone w osłony zapobiegające wypadkom.
- Wciągarka ręczna będzie wyposażona w korbę bezpieczeństwa lub w inne urządzenie spełniające warunki korby bezpieczeństwa.
- Podnoszenie ciężarów przekraczających maksymalny udźwig wciągarki będzie zabronione.
- Narzędzia do pracy udarowej (młotki, przecinaki, przebijaki) nie będą mieć:
 - uszkodzonych zakończeń roboczych,
 - rozklepów i ostrych krawędzi w miejscu trzymania ich ręką,
 - pęknięć, zadr itp.,
 - krótszych rękojeści niż 0,15 m.
- Narzędzia ręczne o napędzie elektrycznym będzie co najmniej raz na 10 dni kontrolowane, jeżeli instrukcja producenta nie będzie przewidywać innych terminów kontroli ich sprawności technicznej i zabezpieczeń przed porażeniem prądem.

6.3. Informacje o wyposażeniu pracowników podczas realizacji robót

- Przed dopuszczeniem pracownika do pracy zakład zobowiązany będzie do zaopatrzenia go w odzież roboczą i ochronną zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
- Pracownicy narażeni na urazy mechaniczne, porażenia prądem, upadki z wysokości, oparzenia, zatrucia, promieniowanie, wibrację oraz inne szkodliwe czynniki i zagrożenia związane z wykonywaną pracą będą zaopatrzeni w sprzęt ochrony osobistej.
- Sprzęt ochrony osobistej pracowników będzie posiadał atesty oraz instrukcje określające sposób jego użytkowania, konserwacji i przechowywania.
- Zagospodarowanie placu budowy będzie obejmować w szczególności:
 - ogrodzenie terenu,
 - drogi,
 - doprowadzenie energii elektrycznej i wody,
 - urządzenia higieniczno-sanitarne,
 - urządzenia socjalno-bytowe
- Tymczasowe ogrodzenie placu budowy będzie tak wykonane, aby nie stwarzało zagrożenia dla ludzi.
- Drogi i ciągi piesze na placu budowy będą utrzymane we właściwym stanie technicznym. Nie będzie możliwości składowania na nich materiałów, sprzętu lub innych przedmiotów.
- Przejścia dla pieszych będą wyznaczone w miejscach zapewniających bezpieczeństwo.
- Daszki ochronne będą znajdować się na wysokości nie mniejszej niż 2,4 m od terenu i ze spadkiem 450 w kierunku źródła zagrożenia. Pokrycie daszków będzie szczelne i dostatecznie wytrzymałe na przebicie przez spadające przedmioty.
- Na placu budowy będą wyznaczone miejsca do składowania materiałów.
- Składowiska materiałów budowlanych i urządzeń technicznych będą wykonane w sposób zabezpieczający przed możliwością wywrócenia, zsunięcia lub rozsunięcia się składowanych materiałów i elementów.

- Urządzenia elektryczne będą wykonane, utrzymywane i eksploatowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.
- Prace związane z podłączeniem, badaniem, konserwacją i naprawą urządzeń elektrycznych będą wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.
- Zabronione będzie urządzenie stanowisk pracy, składowisk materiałów i elementów budowlanych lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod liniami napowietrznymi lub w odległości bliższej (licząc w poziomie) od skrajnych przewodów niż:
 - 2 m - dla linii NN,
 - 5 m - dla linii WN do 15 kV,
 - 10 m - dla linii WN do 30 kV,
 - 15 m - dla linii WN powyżej 30 kV
- Skrzynki rozdzielcze prądu do zasilania urządzeń mechanicznych na placu budowy będą zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych. Skrzynki te będą tak rozmieszczone na placu budowy, aby odległość od urządzeń zasilanych była jak najkrótsza i nie większa niż 50 m.
- Połączenia przewodów elektrycznych z urządzeniami mechanicznymi będą wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących te urządzenia oraz zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi.

7. Podstawa prawna opracowania

- 7.1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późniejszymi zmianami),
- 7.2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 z późniejszymi zmianami),
- 7.3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1997 r. Nr 129, poz. 844),
- 7.4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1996 r. Nr 62, poz. 285),
- 7.5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 118, poz. 1263),
- 7.6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 26, poz. 313),
- 7.7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby (Dz. U. z 1996 r. Nr 62, poz. 288),
- 7.8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1126),
- 7.9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r. Nr 47, poz. 401).